

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak petek.

Naročnina za avstro-ogrsko kraljevo za celo leto 5.44 K, za pol leta 2.72 K, za četrt leta 1.36 K; za Nemčijo za celo leto 5.96 K, za pol leta 2.98 K, za četrt leta 1.49 K; za Ameriko za celo leto 7.28 K.

Posamezna številka 10 v.

Reklamacije so postne pristatje. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo. Inserati. Enostopna petit-vrstica 16 vin, za enkrat; 12 vin, za dvakrat; 10 vin, za trikrat; večkrat po dogovoru.

69. številka.

V Ljubljani, v petek, dne 19. julija 1907

Leto X.

NASLOVA: Za dopise, rokopise za list: Uredništvo »Rdečega Prapora«, Ljubljana. — Za denarne pošiljke, naročila na list, reklamacije, inserate i. t. d.: Upravišтво »Rdečega Prapora«, Ljubljana, Jurčičev trg, številka 31.

Mizerija v organizaciji slovenskih trgovskih nastavljenecv.

Žalostno dejstvo, da slovenski trgovski nastavljenci nimajo nikake socialne organizacije, nam odpira za bodočnost prav žalostno perspektivo. Goyoriti nam je v prvi vrsti o ljubljanskih razmerah.

V Ljubljani imamo nad 450 trgovskih nastavljenecv brez vsake organizacije. Položaj slovenskega trgovskega nastavljenca v splošnem in tudi v Ljubljani, ni bil nikoli primeren njegovemu delu, a zadnja leta je postal naravnost neznosen. Splošna draginja živeča in vsega, kar se potrebuje za življenje, je vzela denarju velik del njegove vrednosti. Izkoriščajoč ta položaj, pa zahteva še naš trgovec-detalist čedalje večji dobiček. Trgovskim nastavljenecem pa, ki pomagajo svojim gospodarjem do tega, da si zvišajo svoj zaslužek, se pa plače v splošnem zmanjšuje. Najbolj trpe pod temi razmerami oženjeni nastavljenci z rodbinami.

Že pred leti se je pripoznala potreba trdne organizacije. V ta namen se je ustanovilo društvo »Merkur«. Takratni ustanovitelji so hoteli napraviti društvo, katerega glavni namen bi bilo delovanje in stremenje po izboljšanju socialnega stališča trgovskih nastavljenecv. V društvo naj bi se bilo sprejemalo edino le nastavljence, iz njih pa bi moral sestati tudi odbor. Ker pa bi društvo seveda ne bilo v interesu trgovcev, sugeriralo se je takratnemu pripravljalnemu odboru mnenje, da je na vsak način potrebno, sprejeti v društvo in v odbor tudi trgovce in podporne člane. In faktično se jim je dalo v odboru 8 mest (5 trgovcem in 3 podporim članom), trg. nastavljenecem pa 10.

Prvi nastop »Merkurjev« je res kazal, da se hoče poprijeti socialnega delovanja, a že po kratki dobi njega obstanka je zapihal drug veter. Uredništvo trgovske in obrt. zbornice je zasedlo v odboru vsa tri mesta podporim članom ter s tem pridobilo zbornici največji vpliv v društvu. Delovanje po izboljšanju nastavljenčevega položaja se je umaknilo zgolj trgovskim interesom. Trgovci, ki so imeli toraj že itak dvoje svojih stanovskih organizacij, t. j. trg. in obrt. zbornica ter trgovski gremij, vpregli so še »Merkurja« v svoj voziček, pa ne morda iz faktične potrebe, ampak edino le za to, da se razbije kompaktno stanovsko organizacijo trgovskih nastavljenecv. Da je torej socialno delo pri takih razmerah izključeno, je jasno, vsled tega trgovski nastavljenci tudi ne moremo smatrati »Merkurja« za naše društvo, dokler se razmere v njem korenito ne izpremenijo.

Karikatura organizacije pa je pomočniški zbor trgovskega gremija. Temu pripadajo vsi pomočniki, ki so uslužbeni pri onih tvrdkah, katere so člani gremija. Ta pomočniški zbor, čigar zastopstvo je pomočniški odbor, nima nikakega vpliva pri sklepih gremija. Trgovci pa se smejo udeleževati pomočniškega zbora v neomejenem številu. (Glej § 16. pravil za pom. zbor.) Na ta način so torej trgovci vedno poučeni o vseh nameranih korakih pomočnikov ter jih često lahko preprečijo, vrhutega pa izvedo morda za tiste nepokorneže, ki bi za kakšen predlog glasovali, ki se ne strinja z interesi trgovca, ter mu radi tega lahko škodovali.

Ko se je ljubljanski gremij po prizadevanju društva »Merkur« reorganiziral, dobil je tudi nova pravila. Mimogrede bodi omenjeno, da pač ni bilo

v interesu trg. nastavljenecv, opozoriti trgovce na vztrajnejše delo proti sebi. Prvo njegovo delo je bilo, da se je odpovedni rok za Ljubljano prav posebno prikožil. Po zakonu je odpovedni rok vsako četrtletje po predidoci 6 tedenski odpovedi. Gremij pa je sklenil 6 tedensko odpoved ob vsakem času. Dočim se pomočniki ob drugih krajih bojujejo za podaljšanje tega roka, da, zahtevajo celo 1 letno odpoved, se nam ga je v Ljubljani še skrajšalo in to brez vsakega odpora od strani trgovskih nastavljenecv. Gg. trgovci, člani gremija, so to kar na svojo roko sklenili, ne da bi se bilo vprašalo tudi trgovske nastavljence za njih mnenje. Mislili bi, da bi moral veljati kakor pri zakonodaji v ustavni državi tudi tukaj princip, da sodelujejo pri uza-konjenju oni, ki so pri tem najbolj prizadeti.

Da se te razmere izpremenijo, moramo ali reorganizirati naše društvo »Merkur«, ali pa si ustanoviti drugo društvo, katerega člani bodo edino le trgovski nastavljenci ter ga bodo tudi sami oskrbovali. Pristopiti pa bi moral vsak trgovski nastavljencec. Ne pričakujemo od drugih izboljšanja naših razmer, ampak pomagajmo si sami z lastno močjo; drugi ne poznajo naših potreb, zaradi tega nam tudi pomagati ne morejo, ako bi tudi hoteli. Ne prositi za to, kar nam gre po božji in človeški postavi, ampak zahtevati in si to izvojevati, to bodi naš namen. Kar izprosiš, se ti kasneje zopet lahko vzame, mi pa si moramo svoje pravice osigurati zakonitim putem.

Klerikalizem.

Klerikalizmu na Slovenskem se godi tako dobro, kakor že davno ne. Pač se ne more reči, da bi bil imel kdaj bogvé kako hude čase; dobro mu je bilo poslano od vsega začetka, redil se je in zadovoljen je bil s svojo usodo. Na nezakrinskih klerikalnih in s pajčolanom zavitih »katoičkih« shodih je sicer navadno taval o zatiranju in preganjanju »cerkve«, škof je pisal svoje pastirske liste s črnimi solzami, ali tudi milijonarji vzdihujejo včas, da trpe pomanjkanje. Ali v tako zlato klasje se ni šla nikoli sreča slovenskega klerikalizma, kakor v sedanjih časih.

Protiklerikalizem je v meščanskih vrstah položen na led.

Po imenu imamo še liberalno stranko in njeni listi smejo še zarenčati proti Šusteršiču ali Kreku; protiklerikalna politika pa je izza ustanovitve jugoslovanskega kluba, ki stoji na »krščanskem« stališču, prepovedana. Po pravilih tega kluba ne sme noben slovenski poslanec več delovati svobodomiselnost; »krščanski zakon«, konfesijska šola, nadvlada cerkve v državi, vse to je varno pred napadi slovenskih ljudskih zastopnikov. Ako pridejo taka ali podobna vprašanja v zbornici na dnevni red, morajo vsi, tudi »narodno-napredni« poslanci glasovati v klerikalnem smislu, ali pa morajo biti Hribar, Ježovnik, Rybač i. t. d. »nujno zadržani«, da se ne morejo udeležiti glasovanja.

Imamo pač še stranko, ki se imenuje »narodno-napredna«; njen program ima nekoliko protiklerikalno dišavo. Med njo in klerikalno stranko je še boj. Ali ne gre se več za načela, temveč edino za osebe. Hribar in Šusteršič se ne marata in zato sedita vsak v svojem klubu pa se napadata. S klerikalizmom in liberalizmom nima ta boj nič opraviti. Klerikalizem ima proste roke; liberalni poslanci so se vzdržali pravice, ovirati ga v njegovi ofenzivi.

Poznamo tiste ugovore, ki so pripravljeni. Doslej se zavija Hribar še v molk. Ali če postane položaj neugoden, zagradi odgovor, da morajo domači prepri ostati doma, v državnem zboru pa mora cela jugoslovanska delegacija složno nastopati, ker drugače ne doseže uspehov.

Nihče ne bi zameril liberalnim poslancem, ako bi se v splošno narodnih vprašanjih družili s klerikalnimi. Ali gre se za vprašanja, ki stoje izven jezikovnega okvirja in so načelnega pomena. Kakšno pa je pač glayno nasprotje med liberalno in klerikalno stranko? Ako niso bili vsi programi, vse trditve, vse izjave liberalcev samo pesek v oči ljudstvu, tedaj bi bilo vendar misliti, da smatrajo liberalci za svojo nalogo, delati svobodomiselnost, id est protiklerikalno politiko. Če je to resnično, tedaj je fraza o »domaćih preprih« hinavska; vprašanje svobodomiselnih institucij in garancij se ne rešuje v deželni zborih, ampak v centralnem parlamentu in zato je strogo zavarovanje liberalnega stališča v državnem zboru vse bolj važno nego v deželnem.

Reklo se bode pa tudi, da je slovenski narod premajhen za kulturne boje, ki razsajajo pri drugih, velikih narodih. »Mi ne bomo rešili liberalnega vprašanja, to pride k nam, kadar bode rešeno drugod.« Podobnih splošno znanih fraz je še cel kup, a vse skupaj niso vredne počenega groša. Četudi Slovenci sami ne bodo rešili svetovnih kulturnih vprašanj, je vendar važno to, da lahko ovirajo njih rešitev. In po sedanjem položaju jo morajo ovirati; na noben slovenski glas ne smejo računati svobodomiselnost, protiklerikalni predlogi v sedanjem državnem zboru; vsi jugoslovanski glasovi so za taka vprašanja v službi klerikalizma.

Ali ravno za mali slovenski narod so kulturna vprašanja večjega pomena, nego za velika plemena, ki se že s svojim številom lahko upirajo marsikateri iz reakcije izhajajoči nevarnosti. Mali narodi izravnavajo svojo materialno slabost le s kulturno močjo. Za nje je kultura najvažnejše vprašanje. Ne manchesterski, ampak idejni liberalizem je za njih obstanek neizogiben pogoj.

In ta idejna svobodomiselnost je sedaj izven proletariata popolnoma zatajena. Liberalna stranka se ne zgane, da bi jo rešila in obranila pred svojimi lastnimi poslanci. Z njenim tihim dovoljenjem se jo polaga v grob. Klerikalizem je lahko zadovoljen.

Socialna demokracija je na Slovenskem v boju za svobodno misel osamljena. Ali bodo to razumeli tisti, ki jim svobodomiselnost ni prazna fraza?

Državni zbor.

Prihodnji torek pojde državni zbor na počitnice ter se snide baje zopet dne 10. oktobra. V sedanjem zasedanju ne zahteva vlada od njega pravzaprav nič drugega, kakor proračunski provizorij, o katerem razpravlja proračunski odsek. V zbornici so se socialni demokratje izrekli proti proračunu, ker sedanjí vladi ne morejo izrekati zupanja. Tudi debate v odseku so se udeležili socialni demokratje. Sicer so bile zadnje razprave brez posebne zanimivosti.

Dr. Lueger je predlagal, da se voli poseben odsek, ki naj določi priprave za slovesno praznovanje šestdesetletnice cesarjevega vladanja. Dejal je,

ako bo izvoljen v odsek, da bode predlagal, naj določi država 100 milijonov kron kot temeljni zalog za starostno zavarovanje. Predlogu je na čelu zapisano, da je demagogičen. Starostno zavarovanje je stvar, ki bi se jo moralo rešiti, tudi če ne bi bilo nobene šestdesetletnice; tudi razume Lueger, da se starostnega zavarovanja ne more več pokopati, odkar je tako močna socialistična delegacija v državnem zboru. Vlada je že sama izpoznala to in je obljubila starostno zavarovanje v prestolnem govoru. Ali krščanski socialci ne more izpustiti nobene priložnosti, da ne bi pokazal svoje demagogije in svojega bizantinizma. Ker vé Lueger, da je starostno zavarovanje ljudska zahteva, misli, da pokvari radikalnemu ljudstvu veselje, če jo spravi v zvezo z monarhističnim praznovanjem. Ali mož bi tudi lahko razumel, da se gre socialnim demokratom za stvar, ne pa za ime. Tudi se moti klerikalni glavar, če misli, da spravi socialiste v zadrego, priporočajoč zavarovanje tudi za obrtnike. Socialni demokratje so zahtevali, ko se krščanski niti v spanju niso brigali za to stvar, zavarovanje za vse delavske sloje, delavce, uslužbenca, hlapce i. t. d., pa tudi za male kmete in male obrtnike.

Predlog je bil seveda sprejet. Pobožni »Slovenec« se pa zaman zaletava v socialne demokrate. Kar jih je bilo v zbornici, so glasovali za predlog, o katerem se je že vnaprej vedelo, da bo sprejet. Sicer pa bi klerikalno glasilo rado napravilo vtisk, kakor da bi se bilo že glasovalo za tistih sto milijonov kron in da se socialisti niso dosti zanimali za stvar. Ali glasovalo se je le za to, da se voli odsek, do onih sto milijonov je pa še dolga pot in če se ne motimo, se bodo morali ravno socialni demokratje s svojo energijo boriti, da se doseže res kaj zadostnega. Kajti finančni minister ni doslej o teh milijonih ničesar znil. Predlagal je le, da se napravi jubilejni denar po pet in po sto kron, prvi iz srebra, drugi iz zlata. Tudi ta predlog je bil sprejet.

Poslanec Pernerstorfer je predlagal, da naj imata legitimacijski in imunitetni odsek javne seje. Krščanski socialci in poljski zlahčiči so sicer glasovali proti predlogu, ker bi zlasti stančiki radi, da bi se govorilo o galiskih volitvah le na skrivaj. Vendar je dobil Pernerstorferjev predlog večino.

V Gracu je bila pretečenega petka dopolnilna volitev za državni zbor. Kakor znano, je bil sodrug Resel izvoljen v dveh okrajih: V četrtem grškem in v mariborskem. Sklenil je, da obdrži mariborski mandat, vsled tega je bila v Gracu potrebna nova volitev. Socialni demokratje so kandidirali starega sodruga Högerja, urednika dunajske »Volkstribüne«, po prvotnem poklicu tiskarja, enega najinteligentnejših in najdelavnejših članov »stare garde«. Nemški nacionalci so postavili dr. Görtlerja za kandidata in so zanj glasovali iz sovraštva do socialistov tudi krščanski. Sodruga Höger je bil izvoljen z ogromno večino in je že v torek prišel na sejo državnega zbora.

Socialni pregled.

Mizarska stavka v Ljubljani se ni končala in spričo trdovratnosti zlasti večjih podjetnikov je tudi še precej negotovo, kdaj bode pri kraju, kajti mizarski pomočniki niso pri volji, kapitulirati kakor bi hoteli delodajalci. Sedanja stavka je pravzaprav le akuten izbruh dolgotrajne latentne napetosti. Delavne in plačilne razmere mizarskih pomočnikov že davno niso odgovarjale življenjskim razmeram v Ljubljani in že večkrat so mizarji poskušali, mirnim potom doseči vsaj nekaj izboljšanja. Gospodarji pa so odbijali vse zahteve in že lani je bilo jasno, da pride prejalislej do boja. Tirjatve, ki so jih letos pomočniki predložili delodajalcem, so pač take, da bi jih previdni podjetniki lahko kar izlepa izpolnili. Ali ljubljanski delodajalci še vedno ne razumejo, da je razmerje med gospodarjem in delavcem dandanes nekoliko drugačno, nego je bilo v starih patriarhalnih časih. To gospodo preveva še vedno duh avtokratizma, pa mislijo, da je zanje najvažnejše, če »varujejo svojo avtoriteto«. »Jaz sem gospodar v delavnici«, je njih geslo in izhodišče vse njih filozofije. Bili so časi, ko so delavci še sami mislili, da mora biti tako in da se jim izkazuje posebno milost, ako se jim »daje« dela in »kruha«. Danes vedo delavci, da jemlje podjetnik njih delo in da ga potrebuje, ker se drugače ne poveča njegov kapital. S svojim delom dajejo delavci podjetniku zaslužka ter povečujejo njegovo imetje. Delavec, ki je izpoznal to resnico, pa ne more prenašati, da bi se z njim ravnalo, kakor z brezpravnim sužnjem. On je v delavnici vsaj tako važna oseba, kakor delodajalec in zato je opravičen zahtevati, da se

ureja razmere v delavnici z njegovim sodelovanjem. Absolutistična delavnica se mora umakniti konstitucionalni. Za delodajalce ni tako razmerje prav nič nečastno. Koristno pa bi bilo, da bi ga sami pospeševali, ne pa da se mu upirajo. Pametno bi bilo, da izpolnijo zahteve pomočnikov, dokler ni ogorčenje med delavstvom še preveliko. Da bi se moglo dandanes še poraziti celo stroko delavcev, kakor mislijo posebno vročeglavi kapitalisti, je gojljivo upanje. Pač pa se z dolgotrajnim bojem lahko oškoduje obrt samo tako močno, da niso razmeroma male žrtve, ki jih je treba za izpolnitev pomočniških zahtev, v nobeni primeri z njimi.

Poučna je sedanja mizarska stavka za tiste dobrijane, ki še vedno mislijo, da je razredni boj le hudobna iznajdba socialnih demokratov in da hodijo delavci lahko pod enim dežnikom s posedujočimi sloji. Prišla je namreč zopet doba, ko se nasprotniki kaj močno trudijo, da bi speljali delavce na tak led. Vse polno je političnih agentov, ki se slašajo delavcem in jim dopovedujejo, kako »nerodna« je baje taktika socialne demokracije, ki hoče delavstvo »ločiti« od drugih stanov. Socialna demokracija bi jim bila končno po vsem všeč, če bi le hotela žrtvovati svojo samostanost pa opravljati delo za druge. In miroljubnim ljudem včasih zelo ugajajo take pesmice. Pa pride takle gospodarski boj in slepec lahko vidi, da ni treba prav nič ločevati delavstvo od posestnih slojev, temveč da je že ločeno vsled razmer. Drugačini so njegovi interesi in blazno bi moralo biti, da bi dalo oskrbovanje svojih potreb nasprotnikom v roke. Na gospodarskih razmerah pa slone vse druge, tudi politične. Delavstvo, ki hoče biti gospodarsko samostalno, mora iti tudi politično svojo pot.

Iz stranke.

Sodrugom v Ljubljani in okolici

Izid zadnjih državnoborskih volitev v Ljubljani je neizprosno pokazal, da nismo v polni meri storili svoje dolžnosti; da smo precenjevali svojo, podcenjevali pa nasprotniško moč. Ako so volitve v enem oziru skončale slabo, pa morajo biti na drugi strani dogodki polpreteklih dni za nas šola, ki nam zna v prihodnje koristiti, če trezno in brez vseh predsodkov zasledujemo pomanjkljivosti v naših vrstah, pa jih skušamo čim preje odpraviti, zamujeno pa nadomestiti s tem vstrajnejšim delom. Bodimo odkritosrčni: Da je bil 14. oziroma 23. maj v Ljubljani mogoč tak, nista kriva le nasprotniški terorizem in podkupovanje, temveč v veliki meri tudi vse obsodbe vredna brezdelnost ogromne večine sodrugov, ki so v fatalističnem koprnjenju čakali, da jim dnevi volitve v Ljubljani doneso čudežev.

Onih sodrugov, ki jih vihar zadnjega volilnega boja ni omajal, pa je najsvetejša dolžnost, skrbeti, da se slični dogodki ne ponove več. Z ozirom na to treba politični organizaciji zlasti v Ljubljani sami postaviti nov temelj, izpopolniti jo ter uvesti železno disciplino. Potem bo tudi mogoče, dosledno stati na stališču: Kdor ne priznava strankinega programa in se ne ravna po njem; kdor ne izpolnjuje vestno v organizacijskem statutu začetnih dolžnosti, ta ni naš pristaš, ni sodrug!

Da se to čim preje izvrši in pa, da se navedeni nameri da legalno podlago, vabimo vse sodruge, ki jim je socialno-demokratska ideja resno mar, da se zanesljivo udeležijo **volilno-okrajne konference**, ki jo sklicujemo za nedeljo, dne 28. julija 1907 v malo dvorano hotela »Ilirija« v Kolodvorskih ulicah v Ljubljani. Vhod skozi vežo, dvorišče, na levo. **Začetek točno ob 8. uri zjutraj.**

Dnevni red:

1. Poročilo blagajnikovo.
2. Poročilo načelnika volilno-okrajnega odbora za dobo od 6. januarja do 28. julija 1907.
3. Reorganizacija volilno-okrajne organizacije in strankini prispevki.
4. Dopolnilne volitve in razno.

Ker se konferenca vrši po § 2. zbor. zak., zglase naj se sodrugi, ki se žele udeležiti zborovanja, v upravnistvu »Rdečega Prapora«, Jurčičev trg št. 3, prvo nadstropje, ali pa na lici mesta na dan zborovanja, vsaj četrt ure pred začetkom. Zeleti je, da strok. organizacije odpošljejo čim največ mogoče zastopnikov. O pravici prisotnosti posameznih udeležnikov bo odločala konferenca na predlog pred otvoritvijo debate izvoljenega verifikacijskega odbora.

Vsi sodrugi, ki jim je za resen napredek stranke, pa tudi oni, katerim delovanje organizacije morda ni bilo po volji, se vabijo, da pridejo polnoštevilno. Da se ne bo po nepotrebnem tratilo časa, naj vsakdo pride točno ob določeni začetni uri.

Volilno-okrajni odbor za Ljubljano in okolico.

Shod tržaških zapnikov se vrši v torek dne 23. t. m. ob 8. uri zvečer v veliki dvorani delavskega doma ul. Boschetti 5 I. nadstropje. Zaradi važnosti dnevnega reda pozivamo vse sodruge, da se tega zborovanja gotovo udeležijo.

Shodi.

Kočevje. V nedeljo, 21. julija 1907 vrši se ob 2. uri popoldan v gostilni g. Adolfa Brauna javni shod rudarjev. Dnevni red: Delavska organizacija in njen pomen za rudarje. Poroča sodrug Kocmur iz Ljubljane. Sodrugi, skrbite za mnogo-ubrono udeležbo!

Dopisi.

Opazke iz Trbovelj. Dolgo je delavstvo v Trbovljah mirno gledalo postopanje nekaterih klerikalnih podreptnikov, a ker je te stvari le že odveč, hočemo obelodaniti nekatere krivice, katere se nam gode od strani gotove osebe.

Pred vsem se dotaknemo starega Zupana, hišnega nadzornika. Čakali smo, da dovede morda kak slučaj slavno rudniško upravo na sled temu res prav klerikalnemu počenjanju. Ker pa je tega moža spremljala na vseh njegovih potih sreča, nam je dolžnost, da razkrinkamo mi njegovo pobožno delovanje. Ali ne ve slavna rudniška uprava, kako mož kar po pol tedna popiva in nas uboge pare pušča kar cel dan stati pred pisarno? Je li za to plačan? Morda ne ve slav. rud. uprava, kako se sedaj dele stanovanja? Oče Zupan sedé častljivo za mizo, delavec, ki bi rad stanovanje, priskrbi pijače, dražestno in olikano gospo Zupanovo se pokliče, če treba tudi Žanija in vrata se zapro. Pijača začne. Stevilko stanovanja se da delavcu na izbero in če se mora včasih kak reven delavec s petimi ali šestimi otroki potikati po privatnih stanovanjih, je edina krivda ta, ker mož nima cvenka, da bi dovolj nalil pazniku Zupanu starejšemu.

Čudno se nam zdi, da tega možakarja rudniška družba tako eminentno podpira in daje celo njegovi soprogi mesečno do 100 K zaslužka. Ali res ni nobene vdove ali druge sirote, ki bi prevzela ta posel? Vrhutega nalaga njen soprog svojim delavkam, da opravljajo soprogi odmerjena dela kakor: tla pomivati, vodo nositi itd. Koncem meseca pa Zupan mogočno diktira: »toliko sihtov ima moja žena!« Res interesantna, da naravnost romantična je ta naklonjenost rudokopa.

Drugi junak na tem polju je prismojeni Bajda. Časniki ga nazivljejo »trezni«. Tudi on se je dal uvrstiti med prvobojevnike klerikalne družbe. In zakaj? Mož je namreč dalje časa vžival milodare zaslepljenih delavcev, ki so mislili: »štajgar mora biti tudi nekoliko deležen moje Zahlunge«, in so prihajali v njegovo stanovanje ter za gospoda štajgarja Martina in njegovo milostljivo naročali pijače in pozno v noči je po ogalih odmevalo: »Urh, urh, Ulrich!« Sedaj pa se je ljudstvo spametovalo in Bajda je ostal sam; kajti pametni pazniki se ga ogibljejo; pravijo, da prehudo agitira za — norišnico! In v obupnosti se je zaletel med družbo Lončaričev, kjer tudi še pije!

Tretji junak te klerikalne vojske je g. Vekosl. Božič. Moza sicer mati narava ni obdarila z bistroumnostjo, pač pa mu je dala izreden talent za zahrbtnost in klečeplaztvo. Rudniški gospodi se jako dobrika, vendar je njegovo ostudno prilizovanje vsem znano. Vsako stvarico pri rudokopu zna koristno porabiti, — namreč v svoje namene. Reflektira pa na vse, celo na »šajbe« v reflektorjih.

Njegovemu bratu Janezu bi se lahko največ polen nametalo pod noge, vendar naj ga karakterizira samo sledeč dogodljaj: Kosci so kosili njegov travnik in v zahvalo so sami plačali sodec piva, da si je Božič Janez pogasil žejo; bili so namreč kosci iz njegovega revirja.

Pozabiti ne smemo na velezaslužnega g. Matveža Baumkirchnerja. Mož kot paznik pri rudokopu, režiser gledišča Lončaričeve družbe in glavar ponočne požarne brambe, pač zasluži da omenimo, da se mu dobro godi, čeprav je tako blagoslovljen, da še svojega imena ne zna pravilno izgovoriti.

Omenimo še lepega Mikola Putriha, ki je pred nekaj časa glasoval proti razločitvi zakonai a je siromak prvi izmed vseh postal vdovec pr. živi ženi.

Da bi se dotaknili spretnega voditelja tovariša Janeza Uhleta star., se nam ne zdi umestno, ker je že itak prenadležen in je vesel, če se ga pusti pri miru, kajti ni več za drugo rabo, kakor da predseduje klubu.

Kakor za navedene drobtine, imamo tehtnih dokazov še za marsikaj drugzega, kar daje življenju trboveljskih rudarjev poseben, neprijeten značaj. Bilo bi nam ljubše, da ne bi bilo treba pisati o takih in podobnih rečih. To je pa odvisno od naše rudniške uprave, ki ima nalogo, da napravi red. Da bi se matadorji te sorte sami poboljšali, ni več pričakovati; a rudarjem se ne ljubi več, prenašati tiranijo ljudi, ki se pred višji mi zvijajo kakor črvi, pa hočejo prihajati vedno na račun drugih do »zaslug«. Upamo torej, da se uprava končno vendar zgane.

Več delavcev.

Strokovni pregled.

Kovinarji, pozor! Kovinarji v Splitu so v plačilnem gibanju. Split je torej za to stroko zaprt. Strokovno vodstvo.

Društvene vesti.

Ljubljana državni kolodvor. Vodstvo podružnice «Spodnja Siska» pravovarstvenega in strokovnega društva za Avstrijo naznanja tem potom svojim članom, da so upravičeni sprejemati mesečne doneske edino le sledeči sodrugi: Sodr. Dolžnik Anton, blagajničar; sodr. Merjasec Ivan in Novak Josip, podblagajničarja. — Za drugim osebam izročene svoje vodstvo nikakor ne jamči. Nadalje priporoča vodstvo vsem sodrugom strogo previdnost napram na državnem kolodvoru uslužbujoči snazilki vozov Mariji Haderbolec.

Vodstvo.

Vrhnika. «Delavsko izobraževalno, podporno in pravovarstveno društvo na Vrhniki» je ustanovljeno! Iz I. nadstropja Tislerjeve gostilne je zaplapolala rdeča zastava! Delavstvo Vrhnike se je združilo v delavsko izobraževalno društvo s trdnim namenom sebi in tovarišem pomagati vsestransko ter si skušati ustvariti boljši obstoj. Ob pol treh popoldne dne 7. julija je otvoril v I. nadstropju Tislerjeve gostilne sodrug Filip Kette ustanovni občni zbor, z iskrenimi besedami pozdravljajoč navzoče. Prebral je pismo sodruga Mihevcia iz Trsta, ki je čestital Vrhniškemu delavstvu k združitvi! Nato je podal besedo sodr. Ant. Kristanu iz Idrije, ki je po jasnem in poučnem uvodnem govoru prečital pravila «Delavskega izobraževalnega društva» ter raztolmačil pomen posameznih točk. Po prečitavanju pravil je govornik z ozirom na dopoldansko posvetovanje predlagal več izprememb, ki so se vse enoglasno sprejele. Ime društva bo: «Delavsko izobraževalno, podporno in pravovarstveno društvo na Vrhniki». Namen mu je: izobraževati in v potrebi podpirati svoje člane ter jim dajati pravovarstvo. Vstopnino se je določilo na 40 vin. za osebo, članski tedenski donesek pa 20 vin. — Vsak član dobi oblatorično časopis «Rdeči Prapor» enkrat na teden! Uredil se je mlinski fond, po katerem dobi član, ki je vplačal 1 krono v ta fond, če mu umre žena, 10 kron podpore, če pa sam umre, dobi pa žena 20 kron pomoči. Določil se je tudi regulativ za pravovarstvo. — V odbor se je izvolilo sodruga: Anton Gutnik (predsednik), Lovro Kraševac (podpredsednik) tajnik: Filip Kette, blagajnik: Ignacij Pekle, knjižničar: Josip Siketa, gospodar: Ivan Tišler, odbornika brez določene opravila: Franc Medie in M. Brenčič, namestnika: Stanko Kermavner in Janez Leskovec. Pregledovalni odsek tvorijo sodrugi Mikuš, Cankar, Varšek. — Sklenilo se je dalje naročiti na več časopisov. Za društveni prostor se je najelo zasebno sobo v I. nadstropju Tislerjeve gostilne. Vsako soboto zvečer bodo uradovali sodrugi tajnik, blagajnik in knjižničar. Ob sobotah se bo sprejemalo članske prispevke, posojalo knjige, vpisovalo v društvo, sprejemalo časnike. Društvena soba in čitalnica je pa vsak večer odprta. — Dopise vsprejema: Filip Kette, mizarški pomočnik, Vrhnika št. 41. — Sodruga, ki bi mogli novoustanovljenemu našemu društvu podariti kaj knjig, se prosi, naj jih blagovolijo poslati za naše društvo. Bomo jim prav zelo hvaležni. Mi težimo za naobrazbo, ali naša gnotna sredstva so tako mala, da si ne moremo nabaviti najpotrebnejšega. Knjige naj pošljejo darovalci na naslov sodr. tajnika. — Dosedanjim darovalcem se pa najtopleje zahvaljujemo. Vrhniške tovariše pa pozivljamo, da pristopijo v naše društvo. Izgovori ne veljajo. «Združimo se delavci in bodimo prijatelji» — to bodi naše geslo!

Domače stvari.

Občinski svet ljubljanski je imel ta teden zopet sejo. Župan in občinski svetovalci so delali zelo važne obraze; govorilo se je o sokolskem zletu v Pragi, o samoslovenskih uličnih napisih, o protestu proti Proftovemu imenovanju. S kratka, bilo je mnogo parade in fraz. Socialni duh, ki je zasvetil z izvolitvijo gospoda Zirkelbacha, je pa že zopet popolnoma ugasnil in živ krst se ne spomni več, da ima občina tudi socialne naloge. O delavskih stanovanjih je naredil ženialni Predovič svojčas nekoliko neslanih dovtipov in s tem je vprašanje za ljubljanske mestne očete menda rešeno. Glede na draginje mesa je župan enkrat konstatiral, da je na svetu pač še par mest, v katerih je meso ravnotako drago, kakor v Ljubljani in nezadovoljneži so ubili. In ker nima Ljubljana prav nobenih higienskih, kulturnih, socialnih skrbi, bi bilo tudi pregrešno, zahtevati splošno in enako volilno pravico za občino. Gospod župan je principiarno za njo v Botokudi in pri Njamnam-zamorcih — mein Liebchen, was willst du noch mehr?

V ljubljanski okrajni bolniški blagajni je bila dne 13. t. m. seja odbora v svrhu konstituiranja. Izvoljen je bil za načelnika sodrug Fran Bartelj, za podpredsednika Karol Japelj, za zapisnikarja Karol Tekavec. V nazorništvu so bili izvoljeni za predsednika sodrug E. Mudrovčič, za podpredsednika T. Kavčič, za zapisnikarja v. Mlinar; v razsodišče za predsednika I. Bajda, za podpredsednika V. Sajovic, za zapisnikarja R. Novohradsky.

Deželni uslužbenci kranjski so se končno vendarle vzdramili, pa si ustanovili organizacijo, ki naj jih združi in napravi močne v boju za zboljšanje njihovega položaja. Ustanovni občni zbor, ki se ga je udeležilo nad 50 deželnih uslužbenecv iz Ljubljane, mnogo pa tudi z dežele, vršil se je v nedeljo 7. julija ob 5. uri popoldne v restavraciji Meščanske Pivnice v Ljubljani. Po krepkem pozdravnem nagovoru načelnika pripravljalnega odbora, g. B. Komana, je tajnikom shoda imenovani g. Vidmar prečital in razložil pravila ustanovljenega društva, ki se jih je soglasno vzelo na znanje. Pristopnino se je določilo na 4 K, članarino pa na mesečnih 60 vin. Podporni člani plačajo na leto najmanj po 4 K. Podpore izplačevati se začne šele, ko se blagajna okrepi. Na shodu se je izreklo marsikatero krepko in zlasti gosp. Komana se je izkazal kot izvrstnega ter navdušenega govornika, ki je z drastičnimi primeri dokazal, da ob sedanjih draginjah ter pičlih dohodkih kranjski deželni uslužbenec komaj živi. Zato je organizacija, ki pa ne sme biti strankarska, tudi za te trpine potrebna. V odbor, ki se je po shodu konstituiral, so bili izvoljeni naslednji gg.: načelnik: Komana Benedikt; namestnik: Knafeljc Ignjat; blagajnik: Fretze Dragotin; tajnik: Vidmar Franc; odborniki: Jeran Franc, Leskovec Ivan, Osterc Anton, Podbevšek Mihael; namestniki: Janežič, Kavšek, Kovačič Martin, Osredkar. Šusteršič; pregledniki: Kovačič Alfonz, pl. Malahowsky in Smrečnik. Upamo in želimo, da bi mlado društvo delovalo v smislu, kakor ga je bil uvodom začrtal g. Komana.

Jeseniški dopisnik Slov. Naroda se silno jezi zaradi zadnjega socialno-demokratskega shoda na Jesenicah. Nič mu ni všeč. Ako bi bil mero-dajen, bi moral misliti, da so bili na shodu sami tepci. Da je tristo ljudi glasno odobraval, kar se je govorilo, je vendar samo tako mogoče, da se je govorilo pametno, ali pa da so bili poslušalci tako neumni, kakor govori. Z neumnostjo govorov se pa izgovarja tudi modri dopisnik, ki trdi, da zato ni odgovarjal, ker ni bilo v govorih — zlasti v Kristanovem — dosti soli. Mi pa mislimo, da zato ni odgovarjal, ker ni vedel, kaj naj bi odgovarjal. Na shodu so poročali dr. Dermota, Kopač in Kristan. Da je zadnji govoril nemško, mu šteje v poseben greh. Seveda pametnejše bi bilo, prepustiti dosti številne Neslovence, ki morajo živeti na Jesenicah — večinoma ne da bi jih bil kdo vprašal, ali gredo radi tja ali ne — uplivu nemških nacionalcev in tako pospeševati Wolfovstvo na Slovenskem! Zelo se zameri jaseniskim liberalcem tudi vsakdo, kdor pové, da je podpisal Hribar protiliberalen program. Naj bi bili junaki vendar rajši dementirali naše govornike, če so tako podkovani. S tem, da odobravajo Hribarjevo početje na Dunaju, pljujejo pa le sami na svoj liberalni program. Največ časa je sedel fiksni dopisnik pač na ušesih; o tem, kar se je govorilo o splošnem položaju v Avstriji in v državnem zboru, namreč ni slišal ničesar. Ni čudno, da so se mu zdeli govori prazni. Najbolj naivno je pa, da skuša delati nekako politično razliko med drjem. Dermoto in Kristanom ter Kopačem. Seveda ni ponavljal govornik govornika; ali zamen se trudi modrijan, da bi konstruiral nasprotja. Tudi kar je govoril sodrug dr. Dermota o buržoazni stranki na Slovenskem, je bilo popolnoma v smislu socialno-demokratskih nazorov sploh in če se zanima samozavestni gospod za politično življenje na Slovenskem, tedaj bi bil lahko že večkrat našel enake misli v — «Rdečem Praporu». Končno je pa le bolj važno to, da so bili s shodom zadovoljni jeseniški socialni-demokratje. Saj je bil v prvi vrsti prirejen zanje, ne pa za liberalne novoklerikalce.

Umetnost in književnost.

Dramatično šolo je otvorilo «Dramatično društvo» v Ljubljani. Kdor se čuti nadarjenega in ima veselje za gledališče, naj se oglasi pri odboru «Dramatičnega društva», ki želi pridobiti za slovenski oder mlade, resnične talente. Pouk je vsak večer ob 8. v odborovi sobi v «Narodnem Domu».

Raznoterosti.

Učiteljski položaj je na Tirolskem menda nadvse vesel. Tam mora namreč učitelj opravljati tudi cerkvene službe in deželni šolski svet je odločil, da mora vsak učitelj, ki je noče opravljati, odstopiti. Tudi drugod je pač čisto navada, da je učitelj obenem organist. Ali na Tirolskem je mežnar. Tam mora učitelj ministrirati, zvoniti, pomagati duhovniku pri oblačenju, spremljati ga, kadar gre ebhajati itd. Zanimivo in za klerikalno kulturo značilno je sledeče pismo, katero je pred kratkim pisala neka občina v puštriški dolini svojemu učitelju: «Gospod J. S., učitelj v R. Poziva se Vas s tem, da vselej, ako je nevarnost, da pade slana, ob 3. jutraj zvoniti, da se ne morejo posestniki, ki so dolžni skrbeti na dim, izgovarjati, da mežnar ni zvonil. Ako opustite zvonjenje, bodele poklicani na odgovornost». Za mežnarsko službo dobi ta učitelj 60 kron na leto...

Potres je razrusil v Valdiviji (Chili) skoraj ves nemški okraj. Potres je trajal dve minuti in pol. Naši so dva mrliča in mnogo ranjenih. Valdivia je glavno mesto pokrajine Valdivia v državi Chile v južni Ameriki, šteje 8000 prebivalcev, med njimi 3000 Nemcev in ima bogato industrijo. Največ ima lesne trgovine v Kalifornijo.

Bogataš Andrew Carnegie hoče baje mestu Berlinu darovati biblioteko za milion dolarjev. Nemški listi ga bodo menda slavili za to. Ali takih darov ne bi mogel Carnegie dejati nikomur, ako nebi par milionov ljudi, izmed katerih največji del trpi pomanjkanje, delali za Carnegiejevo bogastvo kakor črna živina.

Sodrugi, somišljeniki! Zahajajte le v take gostilne, kavarne in brivnice, kjer je na razpolago Vaše glasilo. . . Agitujte „Rdeči Prapor“! povsod za

Mizarški pomočniki

dobijo takoj trajno stavbeno delo pri

Jakobu Homovcu

mehanično mizarstvo

v Cerknici.

KAVARNA

„Unione“
preje, Tedesco v Trstu

se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pijače poceni. Napitnina je izključena.

POZOR!

POZOR!

Za K 2.50

dobi vsak krasno remontoir žepno uro, «Gloria» srebro, sistem Roskopf patent, anker kolesje, 30 ur idoča za kar se 2 leti jamči, z

lepo pozlačeno, Pancer veržico, samo za K 2.50 3 komadi z veržicami K 7.—

Razpošilja po povzetju tovar. zaloga švicarskih ur 24—6

S. Urbach, Krakov, št. 69.

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri trgovcu kar na kratko Zavitek ali Zaboječek «Cikorijske», temveč določeno Znamko:

Franck

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti našo zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja.

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Varstvena znamka.

Henrik Franck sinovi

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg

Telefon št. 163.

v Ljubljani

Telefon št. 163.

izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Telefon št. 187.

ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.

Telefon št. 187.

26-5

Listek.

Hans Kirchsteiger

Pod spovednim pečatom.

Z avtorjevim dovoljenjem poslovenil E. Kristan.
Dalje.

Bil je torej v resnici slavnostni spreved očetovske ljubezni, ki se je pomikal preko pokopališča v cerkev Gospodovo. Saj mlinar ni vedel, da leži župnikov pravi oče, ki ga je ubila njegova lastna roka, v črni zemlji, po kateri ravnokar ponosno koraka.

Dobro je pa vendar vedel, da je sam pregnal pravega župnika od oltarja in ga pahnil v bedo, le da bi videl svojega ljubega sina službovati na njegovem mestu. Njegovo očetovsko sreč je utripalo veselja. O molitvi ni bilo govora pri njem. Saj ni bila tri cele ure trajajoča slavnost v cerkvi skoraj nič drugega, kot nepretrgano okajevanje škofa in novega župnika.

Škof je imel pridigo o duhovniškem dostojanstvu, o duhovniških skrbih in o škofovski radosti. Hercogovega imena pač ni izrekel, ali vsi so dobro razumeli, da je on tisti prokleti Judež, ki je tako globoko ranil blago škofovo srce. Danes pa mu je utripalo to srce zopet v velikem veselju, ker je dal Gospojni svojega najboljšega duhovnika za župnika. To veselje pa je tem večje, ker se je lahko prepričal, da je ljuba mu občina zopet vsa polna stare, zveste ljubezni do svojega škofa. Kaj važno je govoril potem o dolžnostih občine napram novemu župniku in napram cerkvi, o volitvah in društvih, zlasti o politični čitalnici in o njenem služnem načelniku.

Po pridigi je zopet zapel novi župnik slavnostno službo in sami stari župniki so mu služili pri oltarju. Z glasnim „Te deum“ je končala vsa slovesnost jasno in ponosno.

V tem je postalo pozno in zrak v cerkvi je bil zatohel in dušljiv. Vse je hrepenelo po drugem delu slavnosti, po obedu.

Kosilo, katero je priredil novi župnik, je bilo res izvenredno; celo na škofovem dvoru se ne more bolje obedovati. Novi župnik, ki je z očetovim posredovanjem vse tako ceno nakupil, si je lahko dovolil to.

Najfinejši grizljaj pa je podal župniku sam škof; z zabavnimi besedami mu je napil kot svojemu „duhovnemu svetovalcu“. O tako častnem imenovanju se ni niti temu mlademu plezalca sanjalo. Z glasom, ki se mu je tresel radostnega razvnetja, se je zahvalil svojemu prečastitemu gospodu za povsem nezasluženo čast in je obljubil, da je pripravljen, žrtvovati z veseljem zadnjo kapljico krvi za sveto cerkev in za svojega škofa.

Sedaj je bila pač le trtna kri, ki je tekla škofu na čast. Vina res ni manjkalo; župnik Hercog je zapustil precej bogato zalogo vina, ker se mu je zdelo, da je staro vino včasih najboljše zdravilo za njegove bolnike.

Župnik Gros pa je bil bolj pristaš Kneippov ter je smatral vodo za najboljše zdravilo za reveže, vsled česar je bil v srečnem položaju, da je lahko pogostil danes svoje goste z najboljšim vinom, ki ga ni nič veljalo.

Vino pa je delalo čudeže. Jasna radost je vladala v župnišču in celo škof je bil zopet priljuden. Celo cerkovnika, ki je imel že poln časopis mesa pred saboj, je počastil z nagovorom: „Pisali ste mi nekoč pismo in s tem ste izkazali cerkvi veliko uslugo. Srčno se Vam zahvaljujem in Vam dajem svoj blagoslov.“ In še celo krepko mu je stisnil roko.

Škof se je že pogovarjal s ponosno srečnim župnikovim očetom, a cerkovnikova od vina težka glava je še vedno premišljevala škofove besede. O veliki zaslugi za cerkev ni vedel mož ničesar; pisal je takrat škofu iz maščevanja in iz strahu pred župnikom. Krepko se je napil, pa je zamrmral polglasno: „O, ti Pavliha!“

Kdo vé, ali je res, da počiva v vinu resnica?

Drugi del instalacije je trajal še dalje nego prvi. Govori in napitnice so sledile druga drugi, celo na kuharico so se spomnili. Samo na enega so pozabili; na njega, čegar vino so pili, s čegar krožnikov so jedli; na njega, ki je sedel morda ob tej uri lačen na cesti. A njega se ni smelo imenovati, sicer bi bila padla že z njegovega prokletega imena senca na veselo omizje. Njega se ni smelo imenovati, saj je bil mrtev za cerkev, mrtev za škofa, mrtev za sobrate, mrtev pred vsem za novega župnika. Iz duhovne smrti starega župnika je prišlo življenje za novega.

Ej, stari župnik je bil temeljito mrtev! Duhovni mrlički se ne morejo niti kot duhovi vrniti v svojo domovino in ne morejo plašiti svojih naslednikov.

Samo v dveh hišah prav blizu župnišča niso vedeli ničesar o splošnem praznovanju. Prva je bila šola, druga pa ubožnica. Učitelji so sicer dobili od župnika vabilo na obed, ker so morali peljati otroke v cerkev in jih nadzorovati. Ali vabilo je bilo tako ošabno, da so vabljeni takoj izpoznali, da bi le molili s svojo navzočnostjo. Novi župnik je znal v kratkem času, kar je bil provizor, pretrgati most, ki ga je bil stari sezidal s trudom in ljubeznijo med župniščem in šolo. Med obema hišama je moral biti globok prepad, sicer ne bi mogel zvesti sin cerkve tako navdušeno pridigati, kako preganja brezbožna novodobna šola sveto cerkev.

Zato se je pa tudi lahko pritožil škofu nad cerkvi sovražnimi učitelji, ki se izogibajo celo njegove gostoljubne mize. Škof je imel zopet jasen dokaz žalostnih posledic iz ločitve šole od cerkve.

Dalje prih.

Darila za stavkujoče mizarje v Ljubljani.

Prispevali so: Strugarji in podobarji 11 K, delavstvo plinove tovarne 1 K 20 vin., kleparji trške Korn 12 K 20 vin., delavstvo tobačne tovarne 15 K 90 vin., delavstvo trške Bučon 4 K 50 vin., tarfna komisija tiskarjev 40 K, kovinarji dne 14. t. m. na shodu »pri Krakovčanu« nabrali 18 K 60 vin., izkaz zadnjega tečja 77 K 72 vin. Skupaj 182 K 12 vin.

Vsaka ponaredba in ponatis je kaznjivo.

Edino pravi

Thierryev balzam

le z zeleno znamko nune. — 12 malih ali 6 dvojnih steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K. 52-22

Thierryevo centifolijino mazilo

proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam i. t. d., 2 lončka K 3-60. Razposilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar.

Ti dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdaj sloveči.

Naročila se naj naslovljajo na:

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogški Slatini.

Zaloga večinoma po lekarnah. Knjižice s tisoči zahvalnih pisem zastonj in franko.

V življenju nikdar več 600 komadov samo gld. 1-65.

1 krasno pozlačena preciz. ura z verižico, s 3 letnim jamstvom, 1 moderna svljena kravata za gospode, 2 fina žepna robca, 1 prstan za gospode z imit. biserom, 1 elegantna broša (novost), 1 par gumbov z imit. briljanti, 1 žepno zrcalo, 1 denarnica, 1 par manšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vse double zlato s patentirano zapono, 1 album 10 najlepših slik sveta, 3 šaljivi predmeti, velika veselost za stare in mlade, 1 nikelnasti tintnik, 20 važnih dopisovalnih predmetov in še 500 raznih predmetov za dom neobhodno potrebnih. Vse skupaj z uro, ki je sama vredna tega denarja, velja samo gld. 1-95. Pošilja proti povzetju, ali če se denar naprej vposlje.

Dun. centr. razpošiljalnica, P. Lust, Krakov 463.

Kar ne ugaja, se zamenja.

Sodrugji, zahtevajte povsod „Rdeči Prapor“!

Prva domača slovenska pivovarna G. Auerjevih dedičev

31 v Ljubljani, Wolfove ulice št. 12

Ustanovljeno leta 1855.

pod novim strokovnim vodstvom priporoča slavnemu občinstvu in spoštovanim gostilničarjem svoje novo varjeno, priznano izborna pivo v sodeih in steklenicah.

Številka telefona 210.